

- 1) вчинення надання, що є предметом виконання;
- 2) його перехід до уповноваженого суб'єкта;
- 3) прийняття виконання.

Особливістю виконання договорів про відчуження майна є те, що сторони вчиняють відповідні дії з передачі речі та її оплати, які за своїм характером є актами розпорядження матеріальними благами. Завдяки їм відбувається передача речі в обмін на її грошовий еквівалент або іншу річ, роботу або послугу.

Велике значення має прийняття ЗУ «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», який носить позитивний зміст, але на жаль немає чіткого визначеного механізму його дії. Масмо надію, що всі негативні моменти пов'язані з запровадженням нової системи виникають тому, що вона є для нас новою і нам банально бракує досвіду.

Гарантії прав громадян і юридичних осіб у виконавчому провадженні

Лов'як О.О., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри цивільного права і процесу НАВС

Капусяк А.І., слухач Закарпатського відділення ННІЗН НАВС

Державний виконавець при примусовому виконанні рішень судів та інших органів (посадових осіб) зобов'язаний використовувати надані йому права відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» і не допускати у своїй діяльності порушення прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб передбачених Конституцією України та законодавством. Слід зауважити, що, М. Й. Штефан зазначає, що права та інтереси сторін та інших осіб у виконавчому провадженні забезпечуються численними гарантіями, закріпленими у нормах Закону та інших актів законодавства України [2, с. 136]. Державний виконавець роз'яснює особам, які беруть участь у виконавчому провадженні або залучаються до проведення виконавчих дій, їхні права згідно з вимогами Закону України «Про виконавче провадження» [1]. Рішення, дії або бездіяльність державного виконавця можуть бути оскаржені в порядку, встановленому цим Законом. Державний виконавець при здійсненні відповідних заходів, необхідних щодо своєчасного і в повному обсязі виконання рішення, зазначеного у виконавчому документі, у спосіб та в порядок, встановленим виконавчим документом і Законом України «Про виконавче провадження», зобов'язаний надати сторонам виконавчого провадження та їх представникам можливість ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження, розглядати заяви сторін та інших учасників виконавчого провадження і їхні клопотання, роз'яснювати сторонам їхні права і обов'язки. Адже Закон України «Про виконавче провадження» визначає що сторонами у виконавчому провадженні є стягувач і боржник. Стягувачем є фізична або юридична особа, на користь чи в інтересах якої видано виконавчий документ [1]. Боржником є фізична або юридична особа, визначена виконавчим документом. У виконавчому провадженні можуть брати участь кілька стягувачів. Кожен з них щодо іншої сторони має право брати участь у виконавчому провадженні самостійно або доручити участь у виконавчому провадженні одному із співучасників. Сторони можуть реалізовувати свої права і обов'язки у виконавчому провадженні самостійно або через представників. Особиста участь фізичної особи у виконавчому провадженні не позбавляє її права мати представника. Участь юридичних осіб у виконавчому

провадженні здійснюється їх керівниками чи органами, посадовими особами, які діють у межах повноважень або через представників юридичної особи повноваження яких повинні бути підтверджені довіреністю, виданою і оформленою відповідно до вимог закону. Сторони виконавчого провадження мають право ознайомлюватися з матеріалами виконавчого провадження, робити з них виписки, знімати копії, заявляти відводи у випадках, передбачених цим Законом, оскаржувати рішення, дії або бездіяльність державного виконавця з питань виконавчого провадження у порядку, встановленому цим Законом, подавати додаткові матеріали, заявляти клопотання, брати участь у провадженні виконавчих дій, давати усні та письмові пояснення, висловлювати свої доводи та міркування з усіх питань, що виникають у ході виконавчого провадження, у тому числі під час проведення експертизи, заперечувати проти клопотань, доводів та міркувань інших учасників виконавчого провадження та користуватися іншими правами, наданими законом [3, с. 362]. Захист прав та гарантії громадян і юридичних осіб які виступають стягувачами або боржниками у виконавчому провадженні з набранням чинності від 09 березня 2011 року нового Закону України «Про виконавче провадження», суттєво змінено положення щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності посадових осіб державної виконавчої служби. Рішення, дії або бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби можуть бути оскаржені стягувачем та іншими учасниками виконавчого провадження (крім боржника) до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, або до керівника відповідного органу державної виконавчої служби вищого рівня чи до суду. Боржник має право оскаржувати рішення, дії або бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби виключно в судовому порядку [4].

Виконання законного судового рішення, ухваленого за результатами всебічного, об'єктивного та своєчасного розгляду є кінцевою метою діяльності суду, оскільки на цій стадії відбувається надання реального захисту правам та свободам сторін, порушення яких встановлено у відповідному процесуальному порядку [8, с. 469]. Таким чином, гарантії прав учасників виконавчого провадження є невід'ємними від юридичних гарантій законності, під якими розуміють передбачені законом спеціальні засоби впровадження охорони та, у разі порушення, відновлення законності. За найближчими цілями їх поділяють на превентивні, або запобіжні (спрямовані на запобігання правопорушенням); відновлювальні (спрямовані на усунення чи відшкодування негативних наслідків правопорушень).

Зазначимо, що гарантії прав громадян і юридичних осіб у виконавчому провадженні не є вичерпними. Права громадян і юридичних осіб у виконавчому провадженні забезпечуються також іншими гарантіями, зокрема дією загальних міжгалузевих і галузевих принципів, на яких побудована діяльність державних органів і суб'єктів, пов'язаних з ними виконавчо- процесуальними правовідносинами. На реалізацію загального правового принципу повноти і реальної гарантованості прав громадян і юридичних осіб, встановленого законом, і спрямовано процесуальний порядок примусового виконання судових і несудових рішень органами державної виконавчої служби України. Визначений процесуальний порядок покладає на державного виконавця обов'язок реалізувати надані йому права у точній відповідності із законом і здійснювати свої повноваження на основі принципу законності - не допускати у своїй діяльності порушення прав та законних інтересів громадян і

юридичних осіб. Гарантіями прав громадян і юридичних осіб у виконавчому провадженні є дія принципів: об'єктивної істини, диспозитивності, рівноправності сторін, доступності, державної мови виконавчого провадження, гласності тощо.

Список використаних джерел:

1. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04. 1999 року // Відомості Верховної Ради України, 1999, № 24, ст.207 (у редакції від 09.06.2013)
2. Білоусов Ю. В. Виконавче провадження: Навч. посіб. - К.: Прецедент, 2005. - 192 с.
3. Фурса С. Я., Щербак С. В. Виконавче провадження в Україні. Навчальний посібник. - К.: Атіка, 2002.- 480 с.
4. Чижмар М.В. Гарантії прав громадян і юридичних осіб у виконавчому провадженні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://perechynrda.gov.ua/news/433/index.html>, з екрану.
5. Параконний П.О. Захист прав стягувача, боржника та інших осіб у виконавчому провадженні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://voz-dvs.org.ua/20n/10/25/zahyst_prav_stjaguvacha_borj_ta_inchih/
6. Бестаєв І.І. Оскарження дій та бездіяльності державного виконавця [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.obljust.dp.ua/proces2.doc>.
7. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 28.01.2013 р. № 24-152/0/4-13 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення у цивільній справі».
8. Цивільний процес України: Підручник / За ред.. С.О. Харитонова, О.І. Харитонової, Н.Ю. Голубевої. - К.: Істина, 2011. - 536 с.
9. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України: Підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2005.

Проблемні аспекти визначення місця проживання малолітньої дитини

Лов'як С.С., магістр права, член асоціації правників України, здобувач кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП НАВС

У ч. 3 ст. 4 СК України зазначено, що кожна особа має право на проживання в сім'ї. Специфіка сімейного виховання полягає саме в тому, що воно більш емоційне за своїм характером, ніж будь-яке інше виховання, бо «провідником» його є любов батьків до дітей і взаємні почуття (прихильність, довіра) дітей до батьків. Дитина, особливо у ранньому віці, більш схильна до сім'ї, ніж до будь-якого іншого впливу. Прив'язаність дитини до своїх вихователів, на думку Я.М. Шевченко, так само важлива, як любов і опіка дітьми самих вихователів. Реалізація права на виховання пов'язана з безпосереднім впливом вихователя на особистість дитини.

Крім того, у СК України міститься чимало норм, які слугують забезпеченню особистого контакту вихователя з тим, кого він виховує. Зокрема, право батьків на особисте виховання дитини, окрім інших правомочностей, включає в себе й їхнє право визначати місце проживання дітей, як членів однієї сім'ї. Тому, місце проживання малолітньої дитини, виходячи зі ст. 160 СК України і ст. 29 ЦК України, визначається місцем проживання її батьків або інших законних опікунів.

При вирішенні спору щодо місця проживання малолітньої дитини, суд виходить з існуючої тенденції визначення місця проживання малолітньої дитини з матір'ю, оскільки дитина в більшості випадків потребує саме материнської турботи та догляду. А виходячи з принципу 6 Декларації прав дитини - дитина може бути розлучена з матір'ю лише у винятковій ситуації. Втім, не завжди місце проживання малолітньої або неповнолітньої дитини визначається з матір'ю. Головне, щоб права та інтереси дитини, зокрема на виховання, дотримувались обома батьками - як тим з батьків, з ким проживає дитина, так й тим з батьків, хто проживає окремо від дитини.